

Danuta M. Krzezińska, Małgorzata Krzezińska

Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Historii Kościoła przy ATK w roku 1997

Saeculum Christianum : pismo historyczno-społeczne 5/2, 247-248

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOŁA NAUKOWEGO HISTORYKÓW
KOŚCIOŁA PRZY ATK W ROKU 1997**

Koło Naukowe Historyków Kościoła przy ATK istnieje już od pięciu lat. Kolejny rok jego działalności zainaugurował wykład mgr Lidii Hanakówny na temat *Sanktuarium Matki Bożej na Górze Chełmskiej w Koszalinie*.

Prelegentka przedstawiła zebrałym dzieje tego szczególnego miejsca. Zwróciła uwagę na fakt, że na przełomie XIV i XV wieku Góra Chełmska była jednym z ważniejszych ośrodków kultu maryjnego w Europie. Następnie opisała ruch pątniczy na terenie sanktuarium. Zaznaczyła, że przybywali tam wszyscy przedstawiciele stanów w Polsce, a wśród nich wymieniła bł. Dorotę z Małtów. W dalszej części referatu wskazała na przyczynę załamania się kultu maryjnego w tym miejscu. Według niej głównym powodem były wpływy reformacji, które doprowadziły do zburzenia w 1532 roku cudownej kaplicy przez protestantów. Na koniec przypomniała wszystkim obecnym, że Jan Paweł II podczas trzeciej pielgrzymki do ojczyzny w 1991 roku odwiedził Górę Chełmską i wpisał ją ponownie w poczet sanktuariów maryjnych.

Dnia 9 kwietnia 1997 r. odbyło się kolejne posiedzenie koła naukowego. Zgodnie z zapowiedziami poświęcone było problematyce życia ludzkiego w Getcie Warszawskim. Autor referatu, mgr Tomasz Grosse, wymienił wszystkie czynniki zewnętrzne potęgujące instynkt życia, takie jak głód, ślucie, zamknięcie i terror. Następnie podkreślił, że strach przed śmiercią wywoływał wśród mieszkańców getta dwie podstawy. Jedną prowadziła do dezorganizacji systemu społecznego, a jej przejawami był zanik podstawowych wartości, załamanie się symboliki i kodu kulturowego oraz osłabienie pozytywnego oddziaływania grup środowiskowych. Drugą postawą była zaprzeczenie pierwszej. Wpływała na wzmocnienie więzi międzyludzkiej, rodzinnej i prowadziła do pogłębienia uczuć religijnych. Ponadto przyczyniła się do zwiększonego zainteresowania nauką i sztukami plastycznymi. Na koniec wykładu prelegent zaznaczył, że instynkt życia w sytuacji zagrożenia nie tylko kształtuje pozytywne lub negatywne postawy, ale wpływa na wybór moralny każdego społeczeństwa.

W dniach od 17 do 19 kwietnia 1997 r. został zorganizowany wyjazd naukowy do Gdańska i okolic. Wśród uczestników był ks. prof. Józef Mandziuk, założyciel i opiekun Koła. Celem wyjazdu było zwiedzanie wspaniałych zabytków znajdujących się na terenie Trójmiasta. Pierwszego dnia pobytu uczestnicy wycieczki odbyli rejs po porcie statkiem wycieczkowym „Danuta”. Następnie udali się do Sopotu, gdzie zwiedzili kościół garnizonowy św. Jerzego. Drugi dzień wyjazdu rozpoczął się od złożenia kwiatów pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców w Gdańsku. Ponadto członkowie wycieczki podziwiali gotyckie kościoły halowe: kościół Najświętszej Marii Panny, kościół Ojców Karmelitów pw. św. Katarzyny i kościół Świętej Trójcy. Zwiedzający obejrzeli również cenne zabytki sakralne, takie jak: kościół św. Brygidy i gotycki kościół pw. św. Mikołaja. Kolejnym punktem programu było podziwianie innych obiektów architektonicznych. Wymienić tu należy przede wszystkim gotycko-renesansowe ratusze: Główny i Staromicjski, jak też słynny Dwór Artusa. Zainteresowanie wzbudziły późnorennesansowe kamienice i zabytkowe bramy: Wyżyna z XVI w. i Złota z XVII w. Dodatkowo w tym dniu uczestnicy wycieczki mogli obejrzeć okręt wojenny ORP „Wodnik”, na którym nocowali, a który znajdował się w porcie

Marynarki Wojennej w Gdyni. Ostatni dzień wyjazdu naukowego poświęcono na zwiedzanie okrętów polskiej marynarki wojennej. Wszyscy mogli obejrzeć ORP „Warszawa”, ORP „Metalowiec” i ORP „Piorun”, a także dokładnie zapoznać się z warunkami służby polskich marynarzy.

W dniu 4 listopada 1997 r. wszyscy członkowie i sympatycy koła naukowego udali się na wystawę do Zamku Królewskiego w Warszawie. Ekspozycja zatytułowana była *Od Brueghla do Rubensa* i zawierała dzieła najwybitniejszych malarzy flamandzkich ze zbioru Królewskiego Muzeum Sztuk Pięknych w Antwerpii. Uczestnicy wystawy mogli zobaczyć obrazy o tematyce religijnej i mitologicznej pędzla Jana Massaya (1509-1575), Antona von Dycka (1599-1641) oraz sceny alegoryczne i rodzajowe Abrahama Janssensa (1575-1632) oraz Pietra Brueghla Młodszego (1601-1678). Największe zainteresowanie wzbudził portret poety Jana Gasparda Gevartiusa autorstwa Petera Paula Rubensa.

Ostatnim etapem działalności koła naukowego było zorganizowanie spotkania opłatkowego dla studentów i wykładowców historii. Wydarzenie to miało miejsce 16 grudnia 1997 r. w klasztorze OO. Paulinów. Tradycyjnie już ten szczególny wieczór rozpoczął się wspólną modlitwą, po której nastąpiło łamanie się opłatkiem i wzajemne składanie życzeń. Po krótkim poczęstunku młodzież akademicka zaintonowała wszystkim obecnym znane kolędy i pastorałki.

Symbolicznym „Opłatkiem” Koło Naukowe Historyków Kościoła zakończyło swoją działalność w roku 1997.

Danuta M. Krzemińska
Małgorzata Krzemińska